

STEKLARJA

Celje - skladišče

D-Per

545/1974

1119740362,OKT

COBISS o

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE »BORIS KIDRIČ«
LETO 2 ROGAŠKA SLATINA OKTOBER 1974

KONGRESU NAPROTI

Osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije je pred durmi. Z delom bo začel 7. novembra v Celju. Kongresni dokumenti so v javni razpravi. Ker smo te dokumente pozno dobili, jih nismo mogli priobčiti v prejšnji številki Steklarja. Zato jih v nekoliko skrajšani obliki objavljamo v današnji številki kot posebno prilogo, z namenom in željo, da se v roku, ki je določen za javno razpravo, do 4. novembra, vključimo vanjo tudi mi. Da damo svoj prispevek oblikovanju sindikalne politike. Tako zasnovani kongresni dokumenti po vsej verjetnosti ne bodo spremenjeni. Ne zaradi tega, ker bi krnili demokratičnost in voljo delovnih ljudi. Preprosto zato ne, ker so zelo skrbno pripravljani. Ker je v njih zajeto vse tisto pozitivno, za kar smo se ogrevali v pripravah za novo ustavo in dokumente X. kongresa ZKJ ter VII. kongresa ZKS.

Tudi mi bomo imeli delegata na 8. kongresu. V imenu nekovinske stroke občine Šmarje pri Jelšah pojde na kongres tovariš Jože Halužan, predsednik konference sindikata steklarne »Boris Kidrič«.

V želji, da bi članom kolektiva prenesli del misli, ki jih v sindikatih snujejo, tukaj pri nas, smo za pogovor prosili tovariša Halužana. Čeprav smo v neposredni bližini, je bilo kaj težavno priti z njim v stik, da bi se pogovarjala o teh rečeh. Obremenjen je bil z nabavo nekaterih živil, ki sodijo v poceni ozimnico.

Tovariš Halužan, kaj menite, katere naloge bo sindikat postavil v ospredje prihodnjih prizadevanj?

— Temelji vsega bodo dokumenti, ki smo jih pred kratkim sprejeli za svoje. To je nenehno uresničevanje ustavnih določil in kongresnih dokumentov.

To so bolj načelne, vsem dobro znane ugotovitve. Kakšne konkretne naloge si je zadala naša sindikalna organizacija?

— Med prve naloge sodi usklajevanje politike odločanja s splošnimi družbenimi akti. Narediti moramo premik, da bo odločanje res prišlo na celoten kolektiv. Gre za to, da bi posamezniki in neformalne manjše skupine imele manjši vpliv kot doslej.

Koliko je bilo tega v dosedanjem obdobju?

— Včasih več, včasih manj. Konkretnih primerov ne bi navajal, ker

menim, da je tudi to v dokajšnji meri znano.

Vprašanje odgovornosti se že vrsto let postavlja v ospredje. Kako v vodstvu vaše sindikalne organizacije gledate na to in kaj narediti s tistimi, ki bodo zavozili?

— Naše stališče je, da mora kolektiv slehernega poklicati na odgovornost. Če to ne zaleže, moramo uporabiti dane nam pravice — odpoklica sindikalnih funkcionarjev. Odgovornost se ne nanaša samo na sindikalne funkcionarje, temveč na vse vodilne v organih upravljanja in vodstvenega kadra v podjetju. Uporabljali bomo enak meter za vse. Za kolektivno odgovornostjo se ne bomo mogli več skrivati.

Ali je možno odgovoriti na vprašanje, kdo je za kaj odgovoren?

— Praksa kaže, da se to ne izvaja. Možno pa bi bilo. Primanjkuje nam poguma, da bi komu odkrito rekli: to je tvoj greh in zanj boš tudi odgovarjal. Če bi delali tako, sem prepričan, da bi bili rezultati na vseh področjih boljši.

Ze dolgo časa govorimo o nagrajevanju. Ugotavljamo, da marsikaj ni v redu, toda stvari se ne premikajo na boljše. Zakaj ne?

— Reči je treba, da nismo prišli tako daleč, da bi res nagradili tisto de-

Nadaljevanje na 2. strani

OBVESTILO!

Pred nami sta dva izredno pomembna dokumenta, o katerih bomo izrekli svoje mnenje na bližnjih zborih delovnih ljudi. Zaradi tega smo se odločili za prilogo Steklarju. Gradiva za 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije in zasnove programov samoupravnih interesnih skupnosti je veliko več, kot zmoremo objaviti v eni prilogi. Zato smo objavili le dele teh dokumentov.

Uredništvo

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Jovo Tišma • Uredništvo: Steklarna »Boris Kidrič«, Rogiška Slatina • Naslov: Glasilo kolektiva steklarne »Boris Kidrič«, Rogiška Slatina • Telefon 063-81-020 • Telex 33560 YU • Naklada 1500 izvodov • Tiska: ČGP »Delo«, Ljubljana

Nadaljevanje s 1. strani

lo oziroma osebno prizadevnost, ki zasluži ustrezno nagrado. Razloge lahko najdemo pri nas samih, ker se ne spuščamo v to sicer zelo občutljivo področje.

Zadnje čase je precej govora o uravnalovki, zlu, ki se močno poraja v naši družbi. Ali jo imamo tudi pri nas?

— Kaže se v večji meri, kot si mislimo. Celo v večji meri kot v slovenskem merilu. Med nekaterimi kategorijami so razlike majhne. Razmerje 2:1 v slovenskem merilu v korist kvalificiranih ocenjujejo za zelo neugodno. Pri nas pa je to razmerje še nižje: 1,2:1 v prid kvalificiranih.

Katere kategorije zaposlenih ocenjujete za najslabše nagrajene?

— Če bomo, to pa je ena pglavitnih nalog, najnižji osebni dohodek spravili na 1460 dinarjev, potem je gotovo, da bo srednja kategorija, torej kvalificirani, najbolj prizadeta. Tudi del visokokvalificiranih, če gledamo, da so njihove naloge velike.

Na kakšno stališče se je vodstvo sindikata postavilo v zvezi z minulim delom?

— V sindikatu smo si edini, da je treba nekaj storiti. Posebno še zato, ker so v številnih tovarnah to vpraša-

nje uspešno rešili. O tem smo se že pogovarjali in izoblikovali eno inačico, ki se nam zdi najbolj sprejemljiva. Za zvestobo kolektivu bi vsak dobil 5 odstotkov in enourni povprečni osebni dohodek. Denimo: Pri nas je nekdo zaposlen 25 let in zasluži 2.500 dinarjev na mesec. Za stalnost v kolektivu bi torej prejel dodatnih 125 dinarjev in 13 dinarjev za povprečno uro, kar bi skupaj zneslo 325 dinarjev. Tak delavec bi po našem predlogu zaslužil 2.950 dinarjev. V brusilnici in pri peči je to vprašanje deloma rešeno z odstotki, ki jih posamezniki dobijo. V drugih oddelkih, na primer v zunanem obratu, žgalnici, rezalnici, vezalnici in še nekaterih, to vprašanje še ni rešeno. Seveda ni prav, da tisti, ki je komaj začel delati, prejme toliko kot tisti, ki je tik pred pokojnino. Takšnih primerov je precej, toda ni prav, da je tako.

Ali je sindikat obravnaval, in če je, kaj meni o obveščeni pri nas?

— Smo, toda nekonkretno in ne povsem dosledno. Na tem področju moramo storiti še veliko. Steklar je s pomanjkljivostmi edino sredstvo za informiranje. Pri tem ne smemo ostati, kajti to je premalo. V Steklarju boste morali preiti na obveščanje vnaprej in ne pisati samo o preteklih dogodkih. Med drugim sindikat skrbi

za dopuste in ozimnico članov kolektiva. Vidimo, toda ne zdi se nam prav, da se kot predsednik sindikata neposredno angažirate pri nabavi krompirja, jabolk, premoga in pri razporejanju dopustov. Menimo namreč, da bi to sicer pomembno delo morale opravljati komisije, ki bi jih sindikat izvolil. Ali se strinjate s takšnim mnenjem?

— V celoti se strinjam. Trenutno sem tako angažiran zaradi reorganizacije sindikata, kjer se še vedno nismo znašli. Trije odbori naj bi bili bolj dosegljivi članstvu sindikata. Mislim, da bodo ti odbori našli svoje pravo mesto ob popolni podpori konference sindikata.

Ce boste posegli v razpravo na kongresu, o čem boste razpravljali?

— Mislim spregovoriti o tem, da je gospodarstvo preveč obremenjeno. Tudi o izvozni politiki, ki je vse prej kot ugodna za nas. Prav tako bi rad govoril o trgovini, ki še vedno nima posluha za probleme delovnega človeka, kajti z navijanjem cen mu otežuje že tako neugoden položaj. Ker sem na kongresu zastopnik še drugih delovnih kolektivov, bom seveda moral spregovoriti tudi o njihovih in ne samo o naših problemih.

Pogovor zapisal: Jovo Tišma

VARČEVATI SE SPLAČA

Svetovni dan varčevanja je 31. oktober. Če že ne drugače, vsaj ob tem dnevu bi bilo prav, da bi razmišljali, kaj smo prispevali k varčevanju in kaj bomo storili v prihodnje. Varčevanje ni samo razumna poraba denarja, temveč tudi drugih dobrin, ki jih človek uporablja na delovnem mestu in v zasebnem življenju. Na vseh področjih človekovega delovanja je mogoče varčevati, varčnost pa je pomembna lastnost posameznika. Varčevanje ima tudi družbeni pomen, ker s tem družba postaja bogatejša in ekonomsko bolj neodvisna.

Svetovna dogajanja v sedanjem času opozarjajo na pomanjkanje energetskih virov. V mnogih deželah primanjkuje tudi hrane. To nas sili k razmišljanju in resno se moramo odločiti za varčevanje z dobrinami, s katerimi naš planet ni dovolj bogat. Ta vidik varčevanja ima širši pomen in zajema skrb za prihodnje rodove. Onesnaženje človekovega okolja, ki ga povzroča industrija, zahteva ukrepe, da bo človek zaščiteno. Da bo lahko dihal, imel dovolj vode in podobno. V nekem smislu tudi to pomeni varčevanje.

Na varčevanje moramo misliti pri vsem. Na delovnem mestu, pri odločanju in v zasebnem življenju. Rezultati varčevanja bodo opazni pri na-

šem dohodku in v širši družbeni skupnosti.

Rezultati varčevanja na delovnem mestu bodo pičili, če se v akcijo ne bomo vključili prav vsi, brez izjeme.

Pri razmišljanju o teh splošnih oblikah varčevanja ne bi smeli prezreti klasične oblike varčevanja: nalaganje

denarja v denarne zavode.

Ta oblika varčevanja je stara že nekaj stoletij. Krog varčevalcev pa se iz leta v leto veča. Rast osebnega standarda omogoča, da ostajajo sredstva, ki se ne porabijo za sprotne potrebe. S takim denarjem lahko razpolagamo na dva načina. Naložimo ga v banko

POČASTIMO NJIH SPOMIN

Pred nami je dan mrtvih. Dan, ko se spomnimo vseh mrtvih. Tistih, ki so v preteklosti delali za naš boljši jutri. Tistih, ki so se bojevali za našo svobodo, v kateri svobodno ustvarjamo družbo pravičnejših odnosov. V temelje teh odnosov so vgradili svoje življenje. Zato pred dnevom mrtvih okrasimo grobove in prižgimo sveče. Naredimo to z občutkom in s spoštovanjem do pokojnih. Priklonimo se nad grobovi in za vselej ohranimo spomin na mrtve.

ali pa nam ostane doma kot »mrtev denar«. Slednji, se pravi denar, ki ga ne nameravamo takoj porabiti za razne potrebe, je izpostavljen trenutnim nagibom nenačrtne porabe. Lahko ga tudi izgubimo, lahko nam ga ukradejo ali je kako drugače uničen. Temu se izognemo le, če ga naložimo na hranilno bančno knjižico.

Denarju, ki ga zaupamo banki, povečamo vrednost. Zavarovali smo ga pred riziki, poleg tega smo si zagotovili še dodatni dohodek — obresti.

V našem kolektivu smo že razpravljali o izplačevanju osebnih dohodkov prek hranilnih knjižic. Samoupravni organi že precej dolgo, na zborih delovnih ljudi pa pred kratkim. Celotna zadeva je dokaj jasna, toda mislim, da bo verjetno prav, če nekaj vrstic posvetim temu, kako bi potekal nov način izplačevanja osebnih dohodkov.

Za prehodno obdobje je predvideno, da bi dohodek le delno nakazovali na hranilne knjižice.

Na primer: Za Janeza Porento je obračunan mesečni osebni dohodek 2.500 dinarjev. Na dan, ko izplačujemo osebne dohodke, bi v plačilni kuverti prejel 1.800 dinarjev (če ne odplačuje kreditov), 700 dinarjev pa bo naloženo na hranilno knjižico. Za ta denar bo dobil »analog za vpise v hranilno knjižico.

Vloženi denar bo mogoče dvigniti že en dan pred izplačilnim dnevom. Na primer: Če je (tako kot doslej) izplačilni dan 15. v mesecu, bo na knjižico naloženi denar mogoče dvigniti že 14. v mesecu.

Ta dan bo v podjetju poslovala hranilna služba Ljubljanske banke. Sicer pa je mogoče dvigniti denar v vseh bankah Jugoslavije in na poštah v Sloveniji.

Ekspozitura Ljubljanske banke v Rogaški Slatini posluje vsak dan, razen ob sobotah, in sicer od 7. — 11.30. Ob ponedeljkih in četrtek pa ima neprekinjen delovni čas od 7. — 15.30.

Vlagatelj lahko pooblasti drugo osebo, da dvigne denar iz banke.

Poleg omenjenih ima vlaganje denarja na hranilne knjižice še nekaj drugih prednosti. Samoupravni organi Ljubljanske banke bodo dali prednost pri posojilih tistim, ki so vlagatelji osebnih dohodkov na hranilne knjižice. Tako bo vsem prosilcem, ki ne nalagajo v banko, a prosijo za kredit, prošnja zavržena. Po prvem januarju 1975, leta bodo samo imetniki hranilnih knjižic lahko računali na potrošniški kredit pri Ljubljanski banki.

Vsi vemo, da smo pri Ljubljanski banki najeli kredit 40.691.000 dinarjev za investicije, ki jih izvajamo in jih še bomo. Če ne bi izpolnili tega pogoja, nam Ljubljanska banka ne bo kreditirala investicij, kar bi pomenilo ustavitev investicij.

Delovna organizacija lahko dobi kredit za osebne dohodke, če nima dovolj lastnih sredstev. To pa je v sedanjih razmerah, ko nelikvidnost močno trka na vrata, zelo pomembna ugodnost.

Ugodnosti, ki jih imajo ob takšnem načinu posamezniki in delovne

organizacije, ne gre podcenjevati. Koristi od tega se dajo izračunati. Družbene koristi, ki nastanejo z varčevanjem, pa lahko le ocenjujemo. Doma hranjen denar ne povečuje svoje vrednosti lastniku niti ni družbeno koristen. Le s kroženjem v denarnem obtoku povečuje svojo vrednost in opraviča svojo funkcijo.

Verjetno bo kdo razmišljal takole: Kaj naj nakažem na hranilno knjižico, ko pa mi plača komaj seže od izplačila do izplačila? Prav gotovo je, da takšna trditev za nekatere drži. Zaradi tega smo se odločili za spodnjo mejo 1.800 dinarjev. Ob tem se nehote vsiljuje naslednje vprašanje: Ali res porabimo ves denar že isti dan, ko ga dobimo? Če smo vsaj pred seboj odkriti, bomo priznali, da ne. Denar, ki smo ga zaslužili, trošimo ves mesec. Zakaj potem ne bi polovično vsoto naložili vsaj za 14 dni in vsoto povečali za 7,5 odstotka obresti?

Takšno razmišljanje nas pripelje do sklepa, da prave potrebe po hranjenju denarja doma ni. To je bolj moč na-

vade in miselnosti, da denar mora biti vsak hip pri roki. Če pa je vsak trenutek dosegljiv, je toliko večja možnost, da ga nesmotrno porabimo. Tisti, ki nesmotrno trošijo denar, tudi ob razmeroma visokih osebnih dohodkih ne bodo uspešno zvezali dveh izplačilnih dnevov.

Vlaganje denarja na hranilne knjižice nas počasi, toda zanesljivo navaja na smotrno in načrtno porabo zasluženega denarja.

V našem kolektivu je že precej takšnih, ki na ta način varčujejo. Vprašajte jih, ali so zadovoljni. Trdim, da boste dobili pritrđen odgovor.

Spričo številnih koristi, ki jih prinaša takšen način, resnejših zadržkov ne bi smelo biti. S tem se bomo vključili v akcijo za skupne interese, osebne in družbene.

Zaradi tega, in ne zaradi interesa koga tretjega, je pričakovati, da bomo akcijo brez pridržkov podprli.

Franc Srimpf

ČEMU ZVENEČI NASLOVI?

Uredniku Steklarja,

Zmenili smo se, in tako je najbrž prav, da nepodpisanih pisem ne bomo objavili. V poštnem nabiralniku pa smo našli pismo, ki je naslovljeno name in pisec je »pozabil« napisati svoj naslov. Izjemoma se mi zdi prav, da na kratko odgovorim piscu.

Moti ga, da smo v eni od prejšnjih števil enemu sestavku dali naslov »Naročil preko zmogljivosti«. Pravi, naj se vodilni med seboj zmenijo, kaj bodo lahko napisali, in ne tako, da eni govorijo: nimamo dela, nimamo denarja, drugi pa, da imamo dovolj naročil. Prav tako predlaga, naj bi zveneče naslove dali takšnimle temam: »Nimamo«, »Držaje bo« in v zvezi s prodajo odpadnih drv »Več ko imaš — več dobiš«. Nazadnje pisec pravi oziroma sprašuje, zakaj ne objavim vsega, kar mi pišete.

Tovariši anonimus!

V pismu omenjaš, da si redni bralec. Močno dvomim o tem, kajti če bi bil res pozoren bralec, ti ne bi ušel celo napak napisan naslov članka, saj je namesto »preko« v sredini članka stalo »če«. Nadalje močno dvomim zaradi tega, ker članka nisi v celoti prebral. Če bi ga prebral, bi verjetno ugotovil, na kaj se nanašajo naročila čez zmogljivosti. Se enkrat preverjeno, se navedbe pisca omenjenega članka celo stopnjujejo. Zdi se mi, da želiš uniformirano mnenje. Na srečo družbe je uniformiranih mnenj vedno manj. Manj naj bi bilo tudi takšnih, ki si

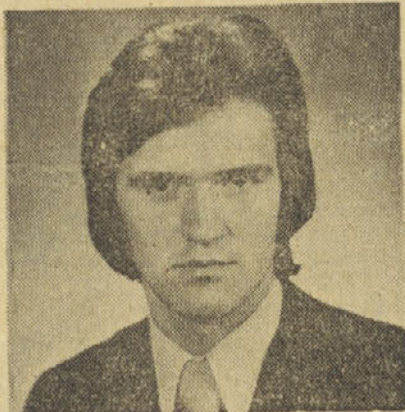
na sedanji stopnji družbenega razvoja ne bodo upali malce bolj glasno in jasno povedati, kaj jih moti, in se za svoje mnenje tudi legitimirati, pokazati svojo izkaznico. Opogumi se in napiši kaj več, bolj obširno o temah, ki si jih nanizal. Ne pozabi postreči s kakšnim podatkom. Prav radi bomo objavili kakšen prispevek, saj pravimo, da je »Steklar« glasilo delovnega kolektiva, ne pa posameznikov. Upam, da počasi le širimo krog dopisnikov. Naša prizadevanja bodo tudi v bodoče usmerjena tako. Menim, da si večina članov kolektiva želi isto. Zelo radi bomo objavili kritične pripombe o vsebini Steklarja. Tudi o posameznih sestavkih, o mojem delu v zvezi z morebitnim izbiranjem člankov za objavo itd. Najbolj me je seveda razjezilo, ko pišeš, da ne objavimo vaših prispevkov. To je pa iz trte izvito. Če je kdaj (kar se res poredkoma zgodi) kakšen prispevek izpadel, je bilo to zaradi tega, ker je prav gotovo prišlo vmes kaj nujnejšega za objavo. Tako ravna vsespovsod. Nobenega razloga ni, da tudi mi ne bi delali po istih načelih, kajne?

Želimo, da bi na naš naslov prišlo čimveč prispevkov z vseh področij delovanja članov kolektiva, fotografij, šal, risb, kritike, pripomb, predlogov in drugega materiala za objavo, pod pogojem, da je podpisano. Vse bo našlo mesto v Steklarju.

Nepodpisani prispevki, ali kakor drugače rečemo, anonimni prispevki ne bodo prišli v poštev za objavo v Steklarju.

Urednik

MLADI V LUČI DEVETEGA KONGRESA ZSMS

Stanko Kovač:

Mladi smo si s prizadevnim delom pridobili zaupanje vseh.

Aktiv mladih delavcev v bistriški steklarni deluje že od začetka obratovanja steklarne. Dejavnost aktiva pa je bila nestanovitna. V preteklosti so dosegli uspehe, ki so jih postavljali na prestol najboljšega mladinskega aktiva, kmalu nato so popustili, a si kasneje spet pridobili oziroma povrnili naslov najboljšega aktiva v občini.

Prav letošnje leto pomeni za mlade steklarje ponoven vzpon med najboljše aktive v občini, kjer jih je nad 20. Predsedniku tovarniškega aktiva mladih tovarišu Stanku Kovaču sem postavil nekaj vprašanj.

Kakšen je bil tvoj začetek na predsedniškem mestu aktiva mladih?

»Kljub temu, da je aktiv že obstajal, je bilo treba začeti povsem znova, saj je bil brez pravega vodstva, ker so člani opustili dejavnost zaradi odhoda v druge delovne organizacije, JLA ali pa so nehali biti mladinci. Pred dobrim letom smo izvolili novo vodstvo in sprejeli nov delovni program, v katerem so bile osnovne smernice vključevanje mladih v vse samoupravne in druge organe delovnega kolektiva.«

Kako so mladi uspeli v teh organih?

»Predvsem zaradi zavzetosti mladih in razumevanja v kolektivu nam je v razmeroma kratkem času uspelo vključiti člane aktiva v delegacije samoupravnih organov v kolektivu in zunanaj. Pet mladih je v osrednjem delavskem svetu. To je obenem znamenje zaupanja v nas mlade. Vse podpore smo deležni od vodstva kolektiva, ki z zaupanjem gleda na delo mladih. Iz naših vrst kadrujemo tudi v organizacijo ZK, kjer je sedaj aktivnih šest mladih.«

Katero so temeljne smernice aktiva mladih?

»Nedvomno je, da so cilj naše nadaljnje dejavnosti sklepi 9. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije. Materiali tega kongresa skupno z našimi konkretnimi nalogami v TOZD bodo postali naš akcijski program, katerega bomo v kratkem na skupnem sestanku potrdili.«

In konkretne naloge?

»Našel bom samo nekaj najpomembnejših. Med temi so nenehno vključevanje mladih v delo aktiva, izobraževanje na delovnem mestu in zunanaj njega. Skupno s sindikatom in Zvezo komunistov izdelati akcijski program. Nadaljnje vključevanje mladih v samoupravne organe, komisije in delegacije. Zlasti pomembno se mi zdi, da bomo delavne mlade člane predlagali v vrste Zveze komunistov. Proučevali in uresničevali bomo sklepe 9. kongresa ZSMS, tesno sodelovali z družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi organi, tudi vključevali v program občinskega komiteja ZSMS Slovenska Bistrica.«

Vse te in številne druge naloge bomo uspešno reševali le ob sodelovanju vseh mladih in popolnem razumevanju vodstva kolektiva, katerega doslej ni primanjkovalo.«

Viktor Horvat

TAKO KOT DOSLEJ NE GRE VEČ

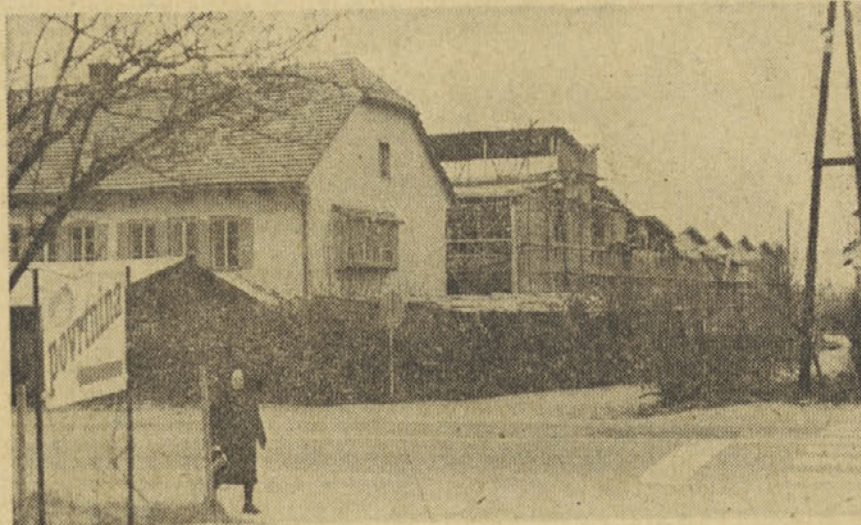
To je bila najpomembnejša ugotovitev in sklep 11. redne seje delavskega sveta TOZD Slovenska Bistrica. Ugotovili so, da so rezultati v obdobju januar-avgust 1974 v primerjavi z istim obdobjem lani slabši. Računi kažejo, da je dohodek za 9 odstotkov manjši, dohodek za delitev pa za 7 odstotkov manjši. Tudi odstotek sredstev za sklade je občutno nižji, in sicer kar za 35.

Kot poglavitne razloge za takšno stanje navajajo povečanje materialnih stroškov, ki so v primerjavi z istim obdobjem lani večji za 2.490.000 dinarjev, zakonske obveznosti pa so večje za 880.000 dinarjev.

Ocena trenutnega stanja je spodbudila delavski svet, da resno opozori ves kolektiv. Posebej še zaradi tega, ker je kolektiv pred še nedokončano fazo investicij. Delavski svet se močno zavzema za najodločnejše spoštovanje in uresničevanje predloženih ukrepov, da bi izboljšali zdajšnji neugodni položaj. Med pomembne ukrepe so uvrstili točnost prihajanja na delo in izkoriščanje le tega. Zavestno omejiti upravičeno in zlasti še neupravičeno izostajanje z dela. Smotno in gospodarno trošiti materiale, surovine in sredstva za delo. Z večjo pazljivostjo pri delu zmanjšati odpadke in se zavzemati za boljše kakovost izdelkov. Skrb za red in snago mora biti na višji ravni. Urediti medsebojne odnose, ki so večkrat vzrok slabšim delovnim rezultatom. V večji meri bo treba spoštovati sprejete delovne naloge in prepoved točenja alkoholnih pijač v obratu.

Samo ob skupnih prizadevanjih za uresničevanje sprejetega bo mogoče pričakovati ugodnejše delovne in poslovne rezultate.

Viktor Horvat

Do dneva republike nared: Na 11. seji delavskega sveta TOZD Slovenska Bistrica so bili člani seznanjeni, da bodo novi proizvodni prostori dograjeni in predani namenu do dneva republike. To pomeni, da bodo dela opravljena v načrtovanem času. Zlasti razveseljiv podatek je, da bodo uredili tudi sanitarije in garderobo, ki v prvotnem načrtu niso bile zajete (predvidevali so jih v drugi fazi). — Na fotografiji: novi proizvodni prostori v času izgradnje.

Foto in besedilo: Viktor Horvat

Sindikati v Sloveniji so se razvili kot sestavni del boja delavskega razreda Jugoslavije z buržoazijo, v narodnoosvobodilnem boju in ljudski revoluciji in povojni socialistični samoupravni preobrazbi družbe pod idejnopolitičnim vodstvom zveze komunistov. Tudi v današnjih razmerah so sestavni del in sredstvo boja delavskega razreda za popolno uveljavitev njegovih razrednih interesov. Da bi bili kar najbolj učinkoviti v tem boju, smo delavci člani sindikata v svojih osnovnih organizacijah sindikata sprejeli in na 8. kongresu Zveze sindikatov razglasili

STATUTARNI DOGOVOR O ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJU SINDIKATOV IN ZVEZE SINDIKATOV V SR SLOVENIJI

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Delavci se združujejo v sindikate in v zvezo sindikatov (v nadaljnjem besedilu tudi sindikati) kot najširšo razredno organizirano politično in akcijsko silo delavskega razreda, da bi združeni uresničevali svoje razredne interese in pod idejnopolitičnim vodstvom Zveze komunistov zagotovili svojo oblast nad razmerami, sredstvi in sadovi svojega dela in odločilen vpliv vseh drugih družbenih zadev.

2. člen

V sindikatih organizirani delavci ugotavljamo, soočamo in usklajujemo svoje interese, se usposabljam in delujemo za njihovo uresničevanje. Pri tem ravnamo skladno z interesi delavskega razreda, kot so opredeljeni v dokumentih zveze komunistov in v ustavi.

3. člen

Delavci, organizirani v sindikatih, tvorimo skupaj z drugimi delovnimi ljudmi in občani ter njihovimi organizacijami socialističnimi silami Socialistično zvezo delovnega ljudstva kot enotno fronto organiziranih socialističnih sil ter demokratično zvezo delovnih ljudi in občanov.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva zagotavljamo odločilno vlogo delavskega razreda pod vodstvom zveze komunistov in se z delovnimi ljudmi in občani, ki so organizirani v drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, dogovarjamo za skupna stališča in skupne ter usklajene, akcije pri uresničevanju socialističnega samoupravnega razvoja družbe.

4. člen

Delavci, člani sindikata, se združujemo v osnovne organizacije sindikata in s tem v sindikate Slovenije ter v Zvezo sindikatov Slovenije, ki so ustrezno organizirani v krajevni skupnosti, v občini, na medobčinskih območjih in v republiki.

Sindikati Slovenije so neločljivi sestavni del sindikatov Jugoslavije. Zato sindikati istih ali sorodnih dejavnosti iz drugih republik in avtonomnih pokrajin sindikate Jugoslavije, Zveze sindikatov Slovenije pa z zvezami sindikatov drugih republik in avtonomnih pokrajin in s sindikati Jugoslavije Zvezo sindikatov Jugoslavije.

5. člen

Organiziranost in delovanje sindikatov in Zveze sindikatov temelji po tem dogovoru na tehle načelih:

- 1) Razrednosti, ki pomeni, da mora biti sleherna aktivnost v vsaki sindikalni organizaciji ali organu vskladna z interesi delavskega razreda in da je uresničevanje samoupravnega položaja njegov temeljni razredni interes;
- 2) Neposrednosti, ki zahteva, da o vseh pomembnejših vprašanjih sindikalnega delovanja in organiziranosti odločijo člani na svojih zborih ali v drugih oblikah neposrednega izjasnjevanja in po svojih delegatih v sindikalnih organih na vseh ravneh sindikalne organiziranosti;
- 3) Demokratičnosti, ki omogoča ustvarjalno pobudo članov pri določanju in uresničevanju politike, enakopravno obravnavanje problemov, sporazumevanje in demokratičen dogovor o ogledišču ali akciji;
- 4) Odgovornost posameznikov in organov za uresničevanje sprejete politike in ustreznih sklepov;
- 5) Načrtnosti, ki na vseh ravneh sindikalnega delovanja terja načrtovanje nalog, usmerjanje pozornosti na najbolj pereča vprašanja iz življenja in dela delavcev in omogoča nadzor nad uresničevanjem ter dodatne ukrepe, če sprejete naloge niso v redu uresničene;
- 6) Konkretnosti, ki nalaga natančno vsebinsko opredelitev stališča ali akcije, nosilcev in rokov ter uporabo smoternih načinov delovanja, prilagojenih vsebini naloge;
- 7) Javnosti delovanja vseh sindikalnih organizacij in organov v razmerju do članstva in družbene skupnosti.

6. člen

Sindikati in zveza sindikatov usmerjajo svoje delovanje na vsa področja življenjskih in delovnih interesov delavcev in na vse strani samoupravne in družbenopolitične organiziranosti po načelu: nič, nič kar je pomembnega za delavce v družbenem delu in v družbeni reprodukciji, brez sindikata. Pri tem gre zlasti za:

- 1) Uresničevanje z ustavo določenega družbenega položaja in odločilne vloge delavskega razreda;
- 2) Odločilno vlogo delavcev v upravljanju družbene reprodukcije in za zmanjšanje vloge države v gospodarskem in družbenem življenju;
- 3) Uveljavljanje socialističnih samoupravnih razmerij ter samoupravnih in drugih pravic, dolžnosti in odgovornosti delavcev na vseh področjih življenja in dela;
- 4) Zagotovitev enakopravnosti delavcev v združevanju dela in sredstev ter v oblikovanju in delitvi dohodka;
- 5) Določanje skupnih meril za delitev po rezultatih dela na temelju samoupravnega sporazumevanja;
- 6) Samoupravno povezovanje in združevanje različnih področij družbenega dela;
- 7) Povezovanje interesov delavcev na temelju svobodne menjave dela;
- 8) Razvijanje samoupravnih interesnih skupnosti;
- 9) Razvijanje proizvodnih sil in povečevanje produktivnosti dela;
- 10) Samoupravno usklajevanje posamičnih, skupnih in splošnih družbenih interesov, razvoj samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja ter samoupravnega načrtovanja gospodarskega in družbenega razvoja;
- 11) Usposabljanje delavcev za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij na marksističnih osnovah in izobraževanje za delo;
- 12) Ustvarjanje možnosti za kulturno — umetniško ustvarjalnost in za čim širše prejetje kulturnih vrednot;
- 13) Uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki, zlasti s predlaganjem in določanjem kandidatov za organe samoupravljanja in za člane delegacij;
- 14) Sodelovanje pri kadrovanju za vse pomembnejše funkcije v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organih in organizacijah ter v organih oblasti;
- 15) Najširšo udeležbo delavcev pri opravljanju funkcij oblasti in upravljanje z družbenimi zadevami;
- 16) Uveljavljanje delegatskega sistema v družbi in zagotavljanje možnosti za delo delegacij in delegatov;
- 17) Uveljavljanje samoupravne delegatske kontrole na vseh ravneh organiziranosti združenega dela;
- 18) Bitko proti tehnokratizmu in drugim oblikam odtujevanja oblasti delavcev in proti vsem kršitvam samoupravnih norm;
- 19) Zaščito pravic delavcev iz združenega dela in skrb za ustrezno varstvo pri delu;
- 20) Aktivno vlogo v reševanju sporov v združenem delu;
- 21) Sodelovanje v reševanju sporov v združenem delu;
- 22) Zagotavljanje socialne varnosti delavcev in njihovega ustrezne družbenega in življenjskega standarda;
- 23) Aktivno sodelovanje delavcev v življenju in delu krajevne skupnosti;
- 24) Ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;
- 25) Skrb za oddih, razvedrilo in športno rekreacijo delavcev;
- 26) Krepitev delavske solidarnosti in vzajemnosti;
- 27) Dviganje razredne zavesti in odgovornosti samoupravljalcev.

7. člen

Pri uresničevanju svoje družbene vloge, kot je določena z ustavo, in pri celotnem delovanju sindikati in zveza sindikatov uporabljajo vsa ustavna sredstva in druge možnosti, ki jih imajo kot družbenopolitične organizacije, posebej pa še družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje, političen vpliv na delo delegatov in delegacij ter neposredno sodelovanje s samoupravnimi in drugimi organizacijami in organi.

8. člen

Na vseh ravneh svoje organiziranosti sindikati upoštevajo in uresničujejo načelo javnosti. Pri tem uporabljajo sodobne oblike za obveščanje v organizaciji in za obveščanje javnosti.

Vsak organ sindikatov je dolžan obveščati članstvo in javnost o svojem delovanju in svojih stališčih, predlogih in zahtevah. Sporočiti mora tudi, če druga organizacija ali organ ni obravnaval ali ni sprejel predloga, pobude ali stališča organa ali organizacije sindikata in takega ravnanja ni obrazil.

Za uspešno opravljanje svojih nalog in obveščanje v skladu s prejšnjim odstavkom tega člena lahko organizacije in organi sindikatov sami ali skupaj z drugimi izdajo časnike in druge publikacije ali v skladu z zakonom ustanovijo delovno organizacijo za izdajanje publikacij.

Organizacija ali organ, ki izdaja publikacije, je dolžan zagotoviti ustrezna sredstva.

Razen s publikacijami obveščajo organizacije in organi sindikatov članstvo in javnost tudi po radiu, televiziji in drugih sredstvih javnega obveščanja.

Skupno glasilo sindikatov in Zveze sindikatov Slovenije je Delavska enotnost.

9. člen

Sindikati se v skladu z načrtno politiko Zveze sindikatov Jugoslavije vključujejo v mednarodno delavsko in sindikalno gibanje ter enakopravno in samostojno sodelujejo z drugimi sindikalnimi gibanji. S takim sodelovanjem utrjujejo internacionalizem in prispevajo k solidarnosti v boju delavskega razreda v današnjem svetu. Sindikati izmenjujejo poglede in izkušnje s sindikalnimi organizacijami drugih dežel, hkrati pa svoje članstvo seznanjajo z oblikami in rezultati boja ter s težnjami v mednarodnem delavskem gibanju.

Sindikati krepijo sodelovanje s sindikati drugih dežel in sodelujejo z njimi pri reševanju vprašanja v zvezi z delovnimi in življenjskimi razmerami naših delavcev, ki so zaposleni v tujini, in pri razreševanju drugih pomembnih vprašanj. Sindikati še prav posebej razvijajo politično sodelovanje s sindikati sosednih dežel.

II. ČLANI, NJIHOVE PRAVICE IN DOLŽNOSTI

10. člen

Članstvo v sindikatu je prostovoljno.

Član sindikata je lahko delavec, ki osnovni organizaciji sindikata izjavi, da vstopa v članstvo. Tako postane lahko član sindikata tudi učenec z učno pogodbo.

Kmet — kooperant lahko postane član sindikata, če na podlagi sodelovanja v eni izmed kmetijskih temeljnih organizacij združenega dela ali v temeljni enoti pridobi lastnost delavca v združenem delu in če osnovni organizaciji sindikata izjavi, da vstopa v članstvo.

Ob vstopu v članstvo seznanjajo osnovna organizacija sindikata člana z njegovimi pravicami in dolžnostmi.

11. člen

Članstvo v sindikatu zadržijo tudičasno nezaposleni člani sindikata in člani, ki služijo vojaški rok. Ti člani ne plačujejo članarine. Pravice in dolžnosti iz tega statutarne dogovora uresničuje;

— časno nezaposlen član sindikata v občinski organizaciji sindikata na območju občine, v kateri je bil nazadnje zaposlen;

— član sindikata, ki služi vojaški rok v osnovni organizaciji sindikata, v kateri je bil član pred odhodom v JNA.

12. člen

Članstvo v sindikatu preneha z izstopom člana ali s črtanjem iz sindikata.

Člana sindikata se lahko črta iz članstva, če krši statutarne določila. Utemeljen razlog za črtanje je tudi groba kršitev temeljnih družbenih norm in če član sindikata kljub opominom več kot 6 mesecev zaporedoma neopravičeno ne plača članarine.

O črtanju iz članstva in o ponovnem sprejemu vanj odloči izvršni organ osnovne organizacije sindikata. O pritožbi člana zoper sklep o črtanju iz članstva ali zoper sklep, s katerim je bil odklonjen ponoven sprejem v članstvo, odločijo člani osnovne organizacije sindikata na članskem sestanku.

13. člen

Temeljne pravice in dolžnosti člana sindikata so:

- da neposredno na zboru članstva, v sindikalni skupini, v aktivu, prek delegatov ali na druge ustrezne načine sodeluje pri določanju in izvrševanju sindikalnih nalog;
- da se ravna po tem dogovoru in po pravilih osnovne organizacije sindikata;
- da voli delegate v organe sindikata in da je delegat;
- da izraža mnenje, predloge in stališča o katerem koli

vprašanju s področja dela sindikata dela in da zahteva, naj ti organi njegova mnenja in stališča obravnavajo, in da je o stališčih organov obveščen;

— da kritično spremlja delo organov sindikata in delegatov v zahteva, naj o njih razpravljajo pristojni organi sindikata; organih sindikata, da daje o njihovem delu pripombe in da — da prek osnovne organizacije sindikata zahteva podrobnejše informacije, utemeljitve in obrazložitve sprejetih stališč in sklepov katerega koli organa sindikata, organ sindikata pa je dolžan na utemeljene zahteve objaviti informacijo prek ustreznih sredstev za obveščanje ali pa jih neposredno sporoči osnovnim organizacijam sindikata;

— da se zaradi varstva samoupravnih pravic in vseh pravic iz dela obrača na službe pravne pomoči organov sindikata, te službe pa so dolžne dati vse pravne informacije, pomoč in zastopanje praviloma brezplačno;

— da lahko zahteva druge oblike pomoči, če se mu odrekajo posamezne pravice; v takih primerih je sindikat dolžan dati članom družbeno in politično zaščito;

— da v osnovni organizaciji sindikata plačuje članarino, ki se jo z njihovo privolitvijo lahko odteguje pri izplačilu njegovega osebnega dohodka;

— da v primeručasne nezaposlenosti prejema denarno pomoč.

14. člen

Član sindikata ima pravico do pritožbe na vse organe sindikata. Organ, ki prejme pritožbo, mora obvestiti člana o svojem stališču najpozneje za en mesec po prejemu pritožbe ali pa ga mora v tem roku seznaniti z razlogi, ki preprečujejo, da bi bila pritožba rešena, in mu hkrati sporočiti, do kdaj bo pritožbo predvidoma obravnaval.

III. DELEGATSKI SISTEM IN DELEGATSKA RAZMERJA

15. člen

Člani sindikata neposredno uresničujejo svoje pravice, dolžnosti in odgovornost na svojih zborskih in v delegatsko sestavljenih organih sindikatov in zveze sindikatov ter v organih SZDL, družbenopolitičnih zborskih skupščin družbenopolitičnih skupnosti in v drugih organih ter organizacijah. Pri tem zagotavljajo, da ravna delegati skladno z usmeritvijo, ki smo jim jo dali, in da upoštevajo tudi potrebo po usklajevanju interesov in po sporazumnih rešitvah.

16. člen

Vsaka osnovna ogranizacija sindikata določi v svojih pravilih ali v drugem aktu, v katerih zadevah bo opravljala neposredno, na svojem zboru funkcijo delegacije v razmerju do svojih delavcev. Pri tem upošteva zlasti potrebo, da člani neposredno opravljajo funkcijo delegacije, ko gre za sklenitev samoupravnih sporazumov o medsebojnih razmerjih delavcev pri delu in o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov. V drugih primerih lahko funkcijo delegacije opravlja izvršni odbor osnovne organizacije sindikata ali posebna delegacija, ki jo izvoli članstvo osnovne organizacije sindikata.

Delegacija iz prejšnjega odstavka opravlja zlasti te naloge:

— izvoli in odpokliče delegate osnovne organizacije sindikata v sindikalnih konferencah in v drugih skupnih sindikalnih organih v večjih temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih delovnih skupnostih, v delovnih organizacijah, v skupnostih organizacij združenega dela in v sestavljenih organizacijah združenega dela, v organ Socialistične zveze delovnega ljudstva v krajevnih skupnostih in delegate v občinskih organih sindikata;

— daje smernice delegatom za njihovo delegatsko delovanje;

— obravnava poročila delegatov o njihovem delu in sprejetih sklepih ter organizira uresničevanje teh sklepov;

— zagotavlja možnosti za nemoteno delovanje delegatov.

17. člen

Delegate v medobčinski in republiški organ sindikata ter v občinski svet zveze sindikatov izvoli in odpokliče najvišji organ občinske organizacije sindikata v stalni sestavi. V občinski svet zveze sindikatov izvoli in odpokliče delegata tudi ustrezna teritorialna organizacija Društva upokoencev.

Delegat v medobčinski svet zveze sindikatov in v organe občinske organizacije SZDL izvolijo in odpokličejo občinski sveti zveze sindikatov.

Delegat v republiški svet Zveze sindikatov Slovenije izvolijo in odpokličejo republiški odbori sindikatov Slovenije, občinske organizacije zveze sindikatov povezane v medobčinskih svetih Zveze sindikatov Slovenije in Društvo upokojencev Slovenije.

Delegat v zvezne organe sindikatov Jugoslavije izvolijo in odpokličejo republiški odbori ustreznih sindikatov Slovenije, republiške delegat v zvezne organe Zveze sindikatov Jugoslavije in v organe republiške organizacije SZDL pa republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Pravice in dolžnosti delegatov v občinskem svetu zveze sindikatov imajo tudi člani sindikalnega dela delegacije v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine, v svetu zveze sindikatov na ravni posebne družbenopolitične skupnosti tudi člani sindikalnega dela delegacije v družbenopolitičnem zboru skupščine posebne družbenopolitične skupnosti, v republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, pa tudi člani sindikalnega dela delegacije v družbenopolitičnem zboru skupščine SR Slovenije.

Funkcijo delegacije iz drugega odstavka št. 16 člena tega dogovora (razen volitev in od poklica) opravljajo tudi izvršna telesa navedenih najvišjih stalnih organov sindikatov in zveze sindikatov. Funkcijo delegacije za delegate sindikatov v družbeno političnih zborih opravljajo v občinah občinski sveti zveze sindikatov, v mestu mestni svet zveze sindikatov, na obali medobčinski svet zveze sindikatov in v republiki republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. uFunkcijo konference delegacij opravlja konferenca SZDL na ustreznih ravni.

V času med dvema sejama navednih organov zveze sindikatov se delegati sindikatov v družbenopolitičnem zboru posvetujejo s predsedstvom ustreznega sveta zveze sindikatov.

18. člen

Sestava delegatov iz 16. in 17. člena tega dogovora mora ustrezati sestavi sindikalnega članstva; to še posebej velja glede delavcev iz temeljne dejavnosti, žensk in mladine.

Ključ za izvolitev delegatov sprejme organ, v katerega morajo delavci delegirati, če ni z drugimi sklepi določeno drugače.

Izvolitev delegatov v občinski odbor sindikata, v občinski svet zveze sindikatov in v republiški odbor sindikata razglasi skupščina organizacije, za republiški svet ZSS kongres ZSS, za druge delegatske organe pa organi sami, če ni z drugimi sklepi določeno drugače.

19. člen

Vsaka organizacija iz 16. in 17. člena tega dogovora izvoli v ustreznih organ enako število delegatov, če ni v posameznem primeru iz utemeljenih razlogov s sklepom o ključu za izvolitev določeno drugače.

Organizacija iz prvega odstavka tega člena lahko pošlje na posamezno sejo razen stalnih tudi občasne delegate, ima pa neglede na število svojih delegatov na seji organa samo en glas.

Mandatna doba delegatov traja štiri leta, vendar organizacija vsak čas odpokliče svojega delegata in izvoli drugega.

Vsak delegat in drug sindikalni funkcionar ima pravico do ostavke, če misli, da svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti ne more več v redu opravljati. Razloge za ostavko mora obravnavati ustrezen organ in odločiti o njej.

Član sindikata je lahko delegiran v posamezen organ ali izvoljen oziroma imenovan na isto funkcijo praviloma največkrat dvakrat zaporedoma.

20. člen

Delegat je vezan na stališča organizacije sindikata, ki ga je delegirala, ima pa pravico in dolžnost, da skupaj z delegati iz drugih sindikalnih organizacij išče najustreznejšo rešitev v skladu z interesi delavskega razreda in prispeva k sporazumu o taki rešitvi. Delegat redno poroča organizaciji, ki ga je delegirala, o sprejetih sklepih in o svojem delu.

Delegat je za svoje delegatsko delovanje odgovoren članstvu v organizaciji, ki ga je delegirala, organu, v katerem uresničuje pravice in dolžnosti delegata, in telesu, ki je razglasilo njegovo izvolitev.

21. člen

Delegat ima pravico zahtevati, da se organ, ki opravlja funkcijo delegacije, pred zasedanjem organa, v katerem je delegat, posebej izreče opomembnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu v tem organu. Delegat je dolžan takoj po seji poročati organizaciji sindikata o sklepih v zvezi z zadevami, o katerih je zahteval stališče organizacij sindikata.

22. člen

Delegatom v organih sindikatov zagotavljajo sindikati Slovenije svobodo delovanja pri opravljanju njihove funkcije. Zato po potrebi uporabijo vsa razpoložljiva politična, pravna in druga sredstva zaščite. Zaščita se uveljavlja v primeru, če je delegat pri svojem delu ravnal po tem dogovoru in po sklepih organov sindikatov ter skladno z ustavo in samoupravnimi akti.

Zadeve iz prejšnjega odstavka rešujejo republiški odbori sindikatov Slovenije.

23. člen

Za delegata, ki je izvoljen za predsednika ali podpredsednika organa, v katerega je bil delegiran, se glede pravic, dolžnosti in odgovornosti v tej njegovi funkciji ne uporabljajo določbe 20 in 21 člena tega dogovora, ter je za to svoje delovanje odgovoren organu, v katerem je bil izvoljen za to funkcijo.

Delegat, ki je bil izvoljen v izvršno telo, je za delo v tem telesu odgovoren samo organu, za katerega opravlja izvršilno funkcijo.

24. člen

Delegatsko sestavni organi sindikatov in zveze sindikatov sprejemajo sklepe in stališča s soglasnim dogovorom vseh delegacij.

Če se na seji delegatsko sestavljenega sindikalnega organa ugotovi, da se stališča delegacij razlikujejo v vsebinskem pogledu, se sklepanje o taki zadevi odloči do prihodnje seje. S takim vprašanjem seznanji predsednik organa vse ustrezne organizacije obenem z obrazložitvijo različnih gledišč in spredlogom sporazumne rešitve. Te organizacije morajo predlog obravnavati in dati delegatu usmeritev za njegovo ravnanje. Če tudi po tem usklajevalnem postopku ni soglasja vseh navzočih delegacij, lahko organ odloči z dvotretjinsko večino glasov vseh delegacij. Sklep, ki je bil sprejet po opravljenem usklajevalnem postopku s tako večino glasov vseh delegacij, zavezuje tudi tiste, ki se z njim niso strinjali.

Določba zadnjega stavka prejšnjega odstavka ne velja za organe iz 40 člena tega dogovora.

IV. SODELOVANJE SINDIKATOV V SAMOUPRAVNEM SPORAZUMEVANJU IN DRUŽBENEM DOGOVARJANJU

25. člen

Na vseh ravneh samoupravne in družbene organiziranosti sodelujejo sindikati v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju, v oblikovanju samoupravnih sporazumov ter družbenih dogovorov in v njihovem uresničevanju.

Pobude in predloge za sklepanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov lahko da vsaka organizacija sindikata ali zveze sindikatov.

26. člen

V postopku za sklenitev samoupravnega sporazuma, s katerim se urejajo medsebojna razmerja delavcev pri delu ali s katerim se določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov znotraj delnih organizacij ali znotraj skupnosti delovnih organizacij in sestavljenih organizacij združenega dela, sodeluje(jo) in sporazum podpiše(fo) osnovna(e) organizacija(e) sindikata, ki dobi(jo) mnenje občinske organizacije sindikata ali zveze sindikatov. V postopku za sklenitev samoupravnih sporazumov, s katerimi se določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke. (Vključno s sporazumi o skupni in splošni porabi), sodelujejo in sporazum podpišejo:

- občinska organizacija sindikata, če gre za sporazum v ustrezni dejavnosti v okviru občine;
- republiška organizacija sindikata, če gre za sporazum v

ustrezni dejavnosti za območje več občin, republike ali federacije;

— občinska(e) organizacija(e) zveze sindikatov, če gre za sporazum, ki zajema več dejavnosti, povezanih v več sindikatih in v eni ali več občinah in so se za sporazum izrekle vse občinske organizacije ustreznih sindikatov.

V postopku za sklenitev družbenega dogovora sodeluje in dogovor podpiše občinska organizacija zveze sindikatov, če gre za dogovor v občini, če gre za dogovor za območje republike ali za dogovor za območje več republik in pokrajin. Postopek za ponovno obravnavanje že sklenjenega samoupravnega sporazuma lahko začne vsaka organizacija sindikata ali zveze sindikatov, če meni, da se z njimi kršijo samoupravne pravice delavcev, ki jih združuje ali družbeno ekonomski odnosi določeni z ustavo.

27. člen

Pristojnosti, ki so navedene v členih 25. in 26., opravljajo najvišji organi navedenih organizacij v stalni sestavi ali od njih pooblaščenca politično — izvršilna telesa, in če ni v tem dogovoru za posamezne primere določeno kaj drugega.

Če sindikalna organizacija po opravljenem usklajevalnem postopku sklene, da ne bo podpisala samoupravnega sporazuma, mora o njem začeti spor pred sodiščem združenega dela.

V. OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA

28. člen

Osnovna organizacija sindikata v temeljni organizaciji združenega dela in v drugi samcupravni delovni skupnosti je temeljna oblika sindikalne organiziranosti in najširši okvir političnega delovanja delavcev.

V osnovno organizacijo sindikata delavci neposredno izražamo svoje posamezne interese, jih usklajujemo med seboj s stališča razrednih interesov, na tej podlagi določamo skupni interes in se borimo za njegovo uresničevanje po samoupravni poti.

Osnovna organizacija sindikata je nosilec in uresničevalec skupnih interesov delavcev, ki jih združuje, in interesov delavskega razreda kot celote.

29. člen

Osnovna organizacija sindikata določa svoje naloge s pravili, z letnimi delovnimi načrti ter z drugimi sklepi članstva in svojih izvršnih organov. Pri tem upošteva vlogo, naloge in načine delovanja, kot so določeni s tem dogovorom in si prizadeva, da bi čim bolj učinkovito delovala za izboljšanje razmer svojih članov in za čim bolj vsestransko in temeljito uresničevanje internih delavcev.

Pri določevanju in izpolnjevanju svojih nalog mora osnovna organizacija sindikata upoštevati tudi sklepe ustreznih organov sindikata in zveze sindikatov.

30. člen

Osnovno organizacijo sindikata ustanovimo delavci po pravilu: ena temeljna organizacija združenega dela ali druga samoupravna delovna skupnost — najmanj ena osnovna organizacija sindikata. Če so posamezni deli temeljne organizacije združenega dela ali druge samoupravne delovne skupnosti razmeščene na različnih mestih na območju ali več družbenopolitičnih skupnosti, bomo delavci ustanovili več osnovnih organizacij sindikata. Tako bomo ravnali tudi tedaj ko je temeljna organizacija združenega dela ali druga samoupravna delovna skupnost po številu članov prevelika, da bi se lahko vsi skupaj sestajali in skupaj odločali. V primerih iz drugega odstavka tega člena se vse osnovne organizacije sindikata povežejo v enotno organizacijo na ravni temeljne organizacije združenega dela ali druge samoupravne delovne skupnosti s skupnim delegatsko sestavljenim organom.

Če je v temeljni organizaciji združenega dela ali v drugi samoupravni delovni skupnosti malo delavcev, se lahko delavci take delovne skupnosti povežejo z delavci drugih takih delovnih skupnosti z isto ali sorodno dejavnostjo in ustanovijo novo skupno osnovno organizacijo sindikata.

31. člen

Delavci, ki združujejo svoje delo z občani, ki imajo lastninsko pravico nad sredstvi za delo, in delavci, ki na kakšni

drugi podlagi delajo pri zasebnikih se združijo v osnovno organizacijo sindikata na ravni krajevne skupnosti, občine ali na širšem območju. Pri tem upoštevajo sorodnost svojih dejavnosti.

Kmet — kooperant, član sindikata, se vključi v osnovno organizacijo sindikata v kmetijski ali drugi organizaciji združenega dela skupaj z delavci, s katerimi pretežno združuje svoje delo.

32. člen

V osnovnih organizacijah sindikata, v katerih je večje število članov ali več med seboj ločenih enot ali kjer delo poteka po izmenah, se ustanovijo sindikalne skupine.

Sindikalno skupino sestavlja določeno število članov osnovne organizacije sindikata, ki delajo skupaj oziroma v neposredni bližini. Vsaka skupina ima poverjenika, ki ga izmed sebe izvolijo člani skupine. Poverjenik je obenem delegat skupine v izvršnem odboru in v drugih organih osnovne organizacije sindikata.

Sindikalna skupina na svojem sestanku zlasti:

- obravnava zadeve, ki so pomembne za člane skupine;
- daje izvršnemu odboru in drugim organom osnovne organizacije sindikata pobude, predloge in zahteve za akcije, ki naj bi pripomogle k uresničevanju interesov delavcev skupine, če ti niso v nasprotju z interesi drugih članov osnovne organizacije sindikata;
- sprejema obvestila in poročila poverjenika o delu, predlogih in stališčih izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata in drugih organov sindikata ter samoupravnih organov in o njih po potrebi zavzame svoje stališče;
- daje svojemu delegatu usmeritev za njegovo delegatsko delovanje.

33. člen

Delegat sindikalne skupine prenaša v izvršni odbor stališča, predloge in mnenja članov sindikalne skupine. Izvršni odbor jih mora obravnavati in obvestiti člane skupine o tem kaj bo ukrenil.

Če delegat sindikalne skupine v posameznem primeru izjemoma ni član izvršnega odbora, ima na seji, na kateri obravnava izvršni odbor stališča, predloge in mnenja te skupine, pravice in dolžnosti člana izvršnega odbora.

34. člen

V okviru osnovne organizacije sindikata deluje aktiv mladih delavcev, ki ga sestavljajo člani sindikata stari do 27 let.

Aktiv mladih delavcev, ki je obenem osnovna organizacija Zveze socialistične mladine Slovenije, deluje kot posebna oblika dela osnovne organizacije sindikata.

35. člen

Najvišji organi osnovne organizacije sindikata so:

— članski sestanek, na katerem odločajo člani o vse pomembnejših zadevah sindikalne organiziranosti in delovanja, zlasti pa o samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih ter o njihovem podpisu, o statutu ali drugem splošnem aktu delovne skupnosti o finančnem in investicijskem načrtu, o delu samoupravnih organov itd.

— Letna skupščina, ki se sestane vsako leto najpozneje do konca januarja, oceni dejavnost osnovne organizacije sindikata v preteklem letu, sprejme spremembe in dopolnitve pravil osnovne organizacije sindikata, odobri finančno poslovanje, določi letni delovni načrt in sprejme finančni načrt in obravnava druga pomembna vprašanja; če se čas letne skupščine ujema s časom občnega zbora, opravijo člani funkcijo letne skupščine skupaj z občnim zborom.

— občni zbor, ki se sestane vsake štiri leta, sprejema obračun dela za minulo obdobje in usmeritev za prihodnje, sprejme pravila osnovne organizacije sindikata, verificira izvolitev delegatov v izvršni odbor in izvoli nadzorni odbor ter opravi druge naloge v skladu s pravili osnovne organizacije sindikata;

36. člen

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je stalni izvršni organ osnovne organizacije, ki organizira njeno delovanje, jo predstavlja in sprejema ukrepe za uresničevanje letnega delovnega načrta in drugih sklepov ter opravlja druge naloge v zvezi z uresničevanjem nalog in vlog osnovne organizacije sindikata, kot so določene s tem dogovorom. Izvršni odbor sestavljajo delegati sindikalnih skupin. Če je v osnovni organizaciji sindikata veliko sindikalnih skupin,

lahko posamezne skupine izvolijo v izvršni odbor skupnega delegata.

Če v manjših osnovnih organizacijah sindikata ni stalnih skupin, izvolijo delegata v izvršni odbor delavci v posebej določenih volilnih skupinah.

Izvršni odbor izvoli svojega predsednika, podpredsednika, sekretarja in blagajnika in po potrebi oblikuje komisije ter druga delovna telesa. V osnovnih organizacijah sindikata, ki imajo majhno število članov, opravljajo funkcijo izvršnega odbora vsi člani in izvolijo le predsednika in blagajnika, po potrebi pa še sekretarja.

Za delovanje delegata v izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata se smiselno uporabljajo določbe III. poglavja tega dogovora.

37. člen

Nadzorni odbor osnovne organizacije sindikata nadzoruje upravljanje premoženja osnovne organizacije in sindikata ter njeno finančno in materialno poslovanje.

Nadzorni odbor poroča o svojih ugotovitvah članov osnovne organizacije vsako leto na letni skupščini, po potrebi pa tudi na članskem sestanku.

38. člen

Osnovne organizacije sindikata, povezane s konferenco na ravni delovne organizacije imenujejo po potrebi delavca, ki bo zanje in za njihovo konferenco poklicno opravil zaupne strokovnopolitične posle.

39. člen

Notranjo organizacijo in pristojnosti ter način delovanja določa osnovna organizacija sindikata s pravili, ki morajo biti v skladu s tem dogovorom.

VI. ZDRUŽEVANJE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

40. člen

Osnovne organizacije sindikata v delovnih organizacijah in skupnostih organizacij združenega dela ter osnovne organizacije sindikata večjih temeljnih organizacij združenega dela ali drugih samoupravnih delovnih skupnosti se povežejo v enotno sindikalno organizacijo. Namen tega njihovega sodelovanja je, da bi kar najučinkoviteje prispevale k popolnemu in smoternemu uresničevanju interesov delavcev z usklajevanjem svojih stališč in akcij in z medsebojno pomočjo pri uresničevanju nalog.

Osnovne organizacije sindikata ustanovijo sindikalno organizacijo iz prvega odstavka tega člena s pismenim sporazumom.

Najvišji organ skupne sindikalne organizacije je konferenca osnovnih organizacij sindikata, ki jo sestavljajo delegati vseh osnovnih organizacij sindikata.

Konferenca izvoli predsednika, podpredsednika, sekretarja, nadzorni odbor in po potrebi kolektivni izvršni organ. Notranjo organizacijo in način delovanja uredi konferenca s poslovnikom, svoje delo pa uravnava po programu.

41. člen

V okviru konference deluje aktiv mladih delavcev, ki ga sestavljajo delegati konference, mlajši od 27 let.

Aktiv obravnava vprašanja iz pristojnosti konference ki zadevajo interese mladih delavcev.

Konferenca mora obravnavati stališča aktiva, preden sklepa o zadevi, ki jo je obravnaval aktiv.

42. člen

Osnovna organizacija sindikata v sestavljenih organizacijah združenega dela ustanovijo svojo koordinacijsko telo kot obliko, v kateri usklajuje svoje delovanje in druga medsebojna razmerja ter se dogovarjajo o skupnih stališčih glede vprašanja, ki so skupna njihovemu članstvu.

Koordinacijsko telo iz prejšnjega odstavka ustanovijo osnovne organizacije sindikata s pismenim sporazumom.

43. člen

Dejavnost konferenc in koordinacijskih teles financirajo osnovne organizacije sindikata — ustanovitelji iz tistega dela sindikalne članarine, ki je namenjena za delovanje osnovnih organizacij sindikata. Za ta namen ustanovitelji določijo ustrezen znesek v svojem finančnem načrtu.

V mejah prispevkov iz prejšnjega odstavka sprejme konferenca oziroma koordinacijsko telo finančni načrt in sklepni račun.

VII. POVEZOVANJE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

44. člen

Da bi delavci lahko uresnili svoje pravice, dolžnosti in odgovornosti tudi v krajevnih skupnostih, izvoli osnovna organizacija sindikata svojega(e) delegata(e) v konferenco krajevne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva, in sicer:

— krajevne skupnosti, kjer je sedež osnovne organizacije sindikata;

— vsake krajevne skupnosti, kjer živi najmanj toliko članov te osnovne organizacije sindikata, kot je to sporazumno določeno s krajevno organizacijo SZDL.

Več manjših osnovnih organizacij sindikata, ki imajo sedež v isti krajevni skupnosti, lahko izvoli skupnega delegata.

V večjih krajevnih skupnostih lahko vse osnovne organizacije sindikata, ki imajo tu svoj sedež ki so izvolile svojega delegata zaradi števila članov, ki živijo na tem območju, ustanovijo s pismenim sporazumom svet delegatov, ki izvoli skupno delegacijo v konferenco krajevne organizacije SZDL.

Člani sindikata, ki žive na območju krajevne skupnosti, lahko na svojem zboru ustanove sindikalni aktiv, ki deluje v okviru krajevne organizacije SZDL. V njem se dogovarjajo za skupna stališča in skupne akcije.

45. člen

Za delegatska razmerja med osnovno organizacijo sindikata in njihovimi delegati v krajevnih skupnostih se smiselno uporabljajo vse določbe tega dogovora o delegatskih razmerjih v sindikatih.

IX. ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE

63. člen

Zveza sindikatov Slovenije je najširša enotna razredna družbenopolitična organizacija delavskega razreda, ki jo sestavljajo člani, organizirani v osnovnih organizacijah in v vseh drugih oblikah našega združevanja v sindikatih ter v vseh oblikah povezovanja v krajevni skupnosti, občini, regiji in republiki.

V zvezi sindikatov se soočajo interesi delavcev, organizirani v sindikatih in po enakopravnem obravnavanju usklajujejo med seboj na temelju interesov delavskega razreda kot celote. V tem okviru se sindikati dogovarjajo v zvezi sindikatov za skupna stališča in skupne akcije, organizirajo skupne službe in druge oblike medsebojne pomoči, sodelovanja in usklajevanja.

Zveza sindikatov predstavlja vse sindikate v Socialistični zvezi delovnega ljudstva kot enotni fronti organiziranih socialističnih sil in v skupščinskem sistemu, če ni s posebnimi sklepi v posameznem primeru določeno drugače.

Vsak sindikat je samostojen v politični akciji in sodelovoren za določanje skupne politike v zvezi sindikatov in za njeno uresničevanje.

64. člen

V vsaki občini deluje občinska organizacija Zveze sindikatov Slovenije, ki jo sestavljajo člani, organizirani v občinskih organizacijah sindikatov.

V občinskih organizacijah sindikatov si člani prek sindikatov medsebojno pomagamo in sodelujemo, se dogovarjamo za skupna stališča in akcije ter uresničujemo druge funkcije zveze sindikatov iz 2., 3. in 4. odstavka prejšnjega člena, primerno razmeram v posamezni občini.

65. člen

Organizacijo zveze sindikatov v občini predstavlja občinski svet zveze sindikatov, ki je med skupščinama njen najvišji organ.

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije izvoli predsednika in po potrebi tudi podpredsednika. Občinski svet imenuje sekretarja(e) občinskega sveta, ki organizira(jo) delo občinskega sveta in zanj opravlja(jo) strokovno-politične naloge.

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije izvoli predsedstvo kot svoje politično izvršilno telo.

Na občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije se po dogovoru med občinskimi odbori ustanovijo tudi skupne strokovne, administrativne, finančne in tehnične službe za delo občinskih odborov in občinskega sveta, za izvedbo posameznih nalog pa lahko občinski svet ustanovi stalne ali občasne komisije, delavske skupine, organizira sodelovanje z drugimi strokovnimi institucijami itd.

Podrobnejšo notranjo organizacijo in način delovanja določi občinski svet v svojem poslovniku.

66. člen

V občinskih organizacijah Zveze sindikatov Slovenije se najmanj vsaka štiri leta sestane skupščina občinske organizacije Zveze sindikatov Slovenije, ki jo razen članov občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije sestavljajo posebej izvoljeni delegati osnovnih organizacij sindikatov.

Skupščina občinske organizacije Zveze sindikatov Slovenije obravnava in oceni delo organizacije v minulem obdobju in sprejme delovno usmeritev za prihodnje.

V letu, v katerem se izteče mandatna doba delegatov v občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije, razglasi skupščina tudi izvolitev novih delegatov v občinskem svetu.

67. člen

Nadzorni odbor sindikatov v občini nadzoruje upravljanje s premoženjem ter finančno in materialno poslovanje sindikatov ter zveze sindikatov.

Nadzorni odbor je sestavljen iz delegatov občinskih organizacij sindikatov.

Nadzorni odbor poroča občinskemu odboru sindikatov in občinskemu svetu zveze sindikatov najmanj enkrat na leto. Navedeni organi pa morajo obravnavati stališča in njegove predloge ter sprejeti potrebne ukrepe.

V primeru, da se občinske organizacije sindikatov odločijo, da bodo imele svoje nadzorne odbore, jih izvolijo na svojih skupščinah.

68. člen

Občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije ustanovijo medobčinski svet Zveze sindikatov Slovenije za določeno regionalno območje.

V medobčinskem svetu se občinski sveti dogovorijo o skupnih stališčih in skupnih akcijah, izmenjujejo izkušnje ter organizirajo medsebojno pomoč.

Notranjo organizacijo in način delovanja medobčinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije določijo občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije s sporazumom o ustanovitvi ali s poslovnikom. V tem aktu uredijo medsebojne obveznosti glede financiranja medobčinskega sveta.

Organizacijo zveze sindikatov Slovenije na območju posebnih družbenopolitičnih skupnosti tvorijo občinske organizacije sindikatov in zveze sindikatov, da bi uresničevale interese delavcev na teh ravneh.

69. člen

Zvezo sindikatov Slovenije predstavlja republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je med kon-

gresoma in konferencama najvišji organ Zveze sindikatov Slovenije.

Republiški svet deluje v skladu z delovnim načrtom in sklepi kongresa in konference.

70. člen

Republiški svet izvoli predsednika in po potrebi podpredsednika oziroma namestnika predsednika.

Republiški svet s poslovnikom določi pristojnosti in način izvolitve članov predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije kot svojega politično-izvršilnega telesa in druge svoje organe oziroma svojo notranjo organizacijo in način delovanja.

Za opravljanje strokovno-političnih in drugih nalog republiškega sveta imenuje republiški svet generalnega sekretarja, sekretarja za posamezna področja in druge funkcionarje.

Po dogovoru republiških odborov sindikatov organizira republiški svet potrebne strokovne in druge službe za republiške odbore in republiški svet ter z aktom o sistematizaciji delovnih mest določi njihov sestav.

71. člen

Nadzorni odbor Zveze sindikatov Slovenije nadzoruje upravljanje s premoženjem republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter njegovo finančno in materialno poslovanje.

Nadzorni odbor predstavljajo predsedniki nadzornih odborov vseh sindikatov Slovenije.

Nadzorni odbor o svojem delovanju poroča republiškemu svetu, ki mora obravnavati predloge in stališča ter določiti ustrezne ukrepe.

72. člen

Za obravnavanje zelo pomembnih sistemskih vprašanj z družbenopolitičnega ali gospodarskega vprašanja skliče republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Konferenco sestavljajo delegati po ključu, ki ga za vsak sklic posebej določi republiški svet.

73. člen

Praviloma vsaka štiri leta skliče republiški svet Zveze sindikatov Slovenije kongres Zveze sindikatov Slovenije. Sestavljajo ga delegati po ključu, ki ga določi republiški svet s sklepom o sklicu kongresa.

Kongres zveze sindikatov Slovenije obravnava in oceni delovanje zveze sindikatov v minulem obdobju, sprejme usmeritev za delovanje organizacije v prihodnjem obdobju, razglasi sprejem statutarnega dogovora o organiziranosti in delovanju sindikatov in zveze sindikatov v Sloveniji in razglasi izvolitev delegatov v republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

74. člen

Organiziranost in delovanje sindikatov in Zveze sindikatov Slovenije v vojnih razmerah uredi s posebnim odlokom predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

75. člen

Društvo upokojencev Slovenije je kolektivni član Zveze sindikatov Slovenije.

ZASNOVE PROGRAMOV SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI S PODROČJA SKUPNE PORABE ZA LETO 1975

Spoštovani delavci in občani

V SR Sloveniji deluje na področju družbenih dejavnosti 247 temeljnih, regionalnih in republiških interesnih skupnosti. V letu 1974 so te skupnosti delovale na osnovi neposrednih dogovorov o programih dela in zdaj, ko se začena javna razprava o programih dela za leto 1975 in za naslednja leta, je potrebno, da z vso odgovornostjo najprej poročajo, kako uresničujejo sprejete programe in s tem tudi sprejeto razvojno politiko. S tega vidika je bilo nujno, da zveže in vse samoupravne interesne skupnosti prikažejo svoj položaj, usmerjenost, dosežke in neuresničene naloge. Na tem gradijo tudi razvojno koncepcijo (zasnovo) in delovne načrte za leto 1975, ki jih bomo sprejemali.

Tako kot načrtovanje razvoja tudi dogovarjanje o programih dela za otroško varstvo, izobraževalne dejavnosti, kulturo, raziskovalno delo, zaposlovanje, zdravstvo, socialno varstvo, telesno kulturo ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje izhajajo iz nalog, ki so pred temeljnimi in skupnimi organizacijami združenega dela, pred krajevnimi skupnostmi, občinami in skupnostmi občin. Zato so programi interesnih skupnosti orientacijski. Škušali smo nakazati nekatere nujne premike, kajti na področjih družbenih dejavnosti, ki se niso razvijale povsem skladno s tokovi v gospodarstvu, bodo potrebne tudi nekatere bistvene spremembe. V sklepih in stališčih 7. kongresa ZKS in 10. kongresa ZKJ, v skupščinskih resolucijah in z novimi zakoni so začrtane neposredne naloge in celovit program našega razvoja. Nedvomno bo vsaka interesna skupnost in vsak njen program že v letu 1975 moral temeljiti na tej politiki, če ne drugače, vsaj s poudarkom na prioritarnih (prednostnih) nalogah in ustreznem financiranju, zlasti pa odražati uresničevanje stališč predsedstva CK ZKJ (8.10.1974).

V letu 1974 ocenjujemo, da bodo vse samoupravne interesne skupnosti razpolagale z 11.423 milijoni dinarjev. Zadnjih nekaj let smo tem dejavnostim dali 18,3 odstotka narodnega dohodka; z letošnjo resolucijo skupščine SRS o družbenoekonomski politiki in z družbenim dogovorom smo točno opredelili naloge in sredstva za to področje. Od tako imenovane skupne porabe namenimo republiko za otroško varstvo približno 7 odstotkov, za izobraževanje 23 odstotkov, za kulturo 2 odstotka, za zdravstvo blizu 27 odstotkov, za pokojnine in invalidnine 37 odstotkov, za raziskovalno delo 2 odstotka, za telesno kulturo 1,5 odstotka, za zaposlovanje 0,5 odstotka. V teh okvirih ni bilo zagotovljenih dovolj sredstev za uresničevanje programov v srednjem šolstvu in slab je položaj domov za učence in študente. Predvsem pa moramo ugotoviti, da nam manjka kvalificiranih delavcev in strokovnjakov za proizvodnjo in za izobraževanje in da sedanji sistem izobraževanja ni primerno usposobljen in organiziran, da bi to dosegli. Slovenija v tem pogledu zelo zaostaja in bodo že v letu 1975 potrebne nekatere širše družbene akcije. Zato predlagamo, da se temu vprašanju posebej posvetimo. Raziskovalni delavci pa bodo le z ustrežnejšo organizacijo in usmeritvijo na bistvene naloge našega razvoja prispevali še pomembnejši delež k napredku. V organizacijah združenega dela bi morali ukreniti, da bi se bistveno zmanjšalo veliko število nesreč (več kot 50.000 letno),

prav tako pričakujemo manj nesreč na cestah, če bomo z razumevanjem izvajali nove varstvene ukrepe. Z načrtno akcijo moramo omejevati zelo škodljive posledice alkoholizma in dela kjerkoli pod učinkom alkohola. Takšni in podobni ukrepi ali akcije lahko veliko prispevajo k omejevanju skupne porabe na vseh področjih, kjer je poraba premalo racionalna (smotrna). Sedaj je predvsem pomembno vsestransko dosledno prizadevanje za enako intenzifikacijo (napetost) gospodarjenja v družbenih dejavnostih kakor v gospodarstvu in s tem za kakovost storitev. V bistvu pa gre za ljudi, njihove pravice v mejah možnosti in za zdravo življenje. Letos bomo po samoupravni poti določali tudi programe socialnega varstva, kajti ustanavljajo se ustrezne skupnosti.

O teh vprašanih razpravljajo in pripravljajo ukrepe v vseh interesnih skupnostih. Še letos bodo samoupravne interesne skupnosti doživele svojo preosnovno na delegatskem principu in zagotoviti neposrednega sodelovanja dejavnikov iz gospodarstva in iz družbenih dejavnikov. To bo prispevalo h kvalitetnejšemu določanju programov in politike, interesne skupnosti pa je treba zato usposobiti.

V danes objavljenih ocenah in osnovah programov so samo okvirni orisi. V temeljnih organizacijah združenega dela bodo med delavci obeh sfer (področij) gospodarstva in družbenih dejavnosti nastali osnovni elementi (sestavni deli) programa, ki jih bodo v samoupravni interesni skupnosti združeni delegati iz obeh področij menjave dela uskladili in izoblikovali v samoupravne sporazume. Te bodo sprejemali delavci in v njih je bistven program, ki ga je treba uresničiti in zato tudi financirati. Torej je naša odgovornost dvojna: sestaviti uporabne in realne programe, upoštevati tako naše možnosti kakor zmogljivosti ali potrebe. Zato bomo tudi uskladili vse programe družbenih dejavnosti z načrti gospodarskega in družbenega razvoja v republiko.

Pričakujemo, da bodo vse organizacije združenega dela razpravljale o teh vprašanih do 15. novembra 1974, da bi lahko v novembru na osnovi stališč delavcev v organizacijah združenega dela uskladili programe med dejavnostmi, jih ovrednotili in se potem s samoupravnimi sporazumi dogovorili o delu v letu 1975. Vse temeljne, regionalne in republiške samoupravne interesne skupnosti pa so dolžne zagotoviti, da bodo razprave konstruktivne (ustvarjalne) in v duhu načel ustave. Organizacijo teh dogovarjanj pa bodo vodili občinski odbori za uresničevanja družbenega dogovora o skupni porabi v najtesnejšem sodelovanju s SZDLJ, sindikati in drugimi družbenimi dejavniki.

Na koncu želimo poudariti pomen tega dogovarjanja za razvoj in preusmeritev družbenih dejavnosti v letu 1975. Te dejavnosti lahko veliko prispevajo k naporom gospodarstva za obči napredek naše skupnosti. Republiška zveza in regionalne skupnosti za zdravstveno varstvo še niso dale programa; ta dolg do delovnih ljudi morajo izpolniti čimprej.

KOORDINACIJSKA KOMISIJA IS
ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI
ODBOR PODPISNIKOV DRUŽBENEGA DOGOVORA
SKUPNE IN SPLOŠNE PORABE

UPOKOJENA VIKA KRIVEC

Nekaj dni po prvem oktobru, ko je bila že upokojena, sem jo povprašal, kako se počuti kot upokojenka. »Razočarana sem in ganjena obenem,« mi je dejala. Nisem dregal naprej. Besede so se vrstile druga za drugo. »Po 27 letih, 7 mesecih in 7 dneh delovne dobe, kolikor sem si je pridobila v steklarni Boris Kidrič, moram reči, da sem močno razočarana. S finančne plati namreč. Kar poglej si odločbo! Ali ni sramota, da po tolikih letih dela odhajam z 938 dinarji pokojnine?« Kaj sem hotel drugega kot prikimati in reči, da je res tako.

Vika ne more in noče razumeti, da tako, kot je, mora biti. Prepričana je, da bi moralo biti drugače. Meni — s tem se tudi jaz strinjam — da bi lahko bilo drugače. Bolj pravično. Zlasti tam, kjer danes nagrajujemo enako tistega, ki je komaj prišel delat, in tiste

ga, ki je svojo delovno moč pustil v kolektivu. »Drugod vodijo račun o tem,« pravi Vika. »Pri nas pa se niso zmenili. Niso zalegla nobena priporočila z vseh strani, da je vendarle treba dati nekaj tudi za minulo delo. Ne zato, da bi pokojnina bila višja, marveč zato, ker smo za opravljeno delo dejansko zaslužili več. Kar je, je. Trenutno vsaj zame spremembe niso

možne. Delno zadoščenje mi bo, če se bo v prihodnje kaj spremenilo.«

Prav ima, ko takole pravi. Vika je ves čas pridno in vestno opravljala svoje delo. Najprej v skladišču 7 let in nato na mestu vezalke stekla. Klicu družbe takrat, ko so narekovala potrebe, se je Vika odzvala. Skupno z drugimi je opravila lepo število udarniških ur. Pri tem ni računala, kakšno bo plačilo, kajti udarniško delo ni bilo plačano. Zavestno, v okviru svojih moči, je prispevala k splošnemu razvoju družbe.

Z velikim veseljem mi je Vika pripovedovala o drugi plati kolajne. »Sodelavke so me obdarile z nepozabnimi darili. Z veseljem jih bom pokazala svojim znancem in prijateljem. To je znamenje majhne, toda tako pomembne pozornosti. Vselej jim bom hvaležna. Spominjala me bodo na delovno okolje in resnične prijateljice-sodelavke.«

Zelimo ji, da bi v ožjem družinskem krogu zdravje močnejše potrkalo na vrata in da bi, čeprav skromno, uživala pokojnino čim dlje.

J. Tišma

IN MEMORIAM

Fanika Berdnik

Komaj slab mesec je minil, odkar smo se poslovili od člana TOZD Slovenska Bistrica, pa se je spet naselila v naša srca težka žalost. Kljub dolgotrajni bolezni nismo pričakovali, da bo tako nenadoma prenehalo biti sroče dolgoletne članice našega kolektiva, upokojene Fanike Berdnik.

Njeno življenje je bilo tesno povezano s kolektivom, saj se je še kot mlada delavka zaposlila v tedanji tovarni perila leta 1943, kjer ni varčevala z močmi za boljše rezultate svojega kolek-

tiva. Niso je motile spremembe v proizvodnem procesu, ko so se leta 1950 preusmerili na proizvodnjo sarilitnega materiala. Kaj kmalu se je prilagodila novim proizvodnim zahtevam. Enako je bilo tudi leto dni pozneje, ko so v tem obratu uvedli proizvodnjo gumbov, in končno, ko se je začela proizvodnja razsvetljavnega stekla. Dolga leta je delala kot vodja vezalnice. Zadnja leta, pred invalidsko upokojitvijo 1969. leta, je delala na delovnem mestu skladiščnika.

Odlikovala se je z vestnim opravljanjem zahtevnih nalog. Večkrat tudi na škodo prostega časa. Njena dejavnost ni bila omejena le na delovno mesto. Delala je v raznih komisijah, odborih in v neposrednem okolju ustvarjala delovno ozračje.

Prvih korakov gasilstva v kolektivu ni mogoče ocenjevati, ne da bi omenili njeno ime. Fanika je bila med ustanovitelji in gasilskim vrstam je ostala zvesta do dneva upokojitve.

Opravljala je blagajniške posle in prislunhla potrebam, če je bilo treba še kaj postoriti v korist društva. Za prizadevanost je sprejela priznanje za 10-letno delovanje v IGD, po odhodu v pokoj pa diplomu častnega člana.

Članom kolektiva bistriške steklarne bo ostala v trajnem spominu kot vestna in prizadevna delavka, ki nas je komaj 56-letna veliko prezgodaj zapustila.

Viktor Horvat

POVEČANA DRUŽINA

S prvim oktobrom se je število zaposlenih v obratu Kozje povečalo za 23 oziroma 24 novih članov. To so mladi steklobrusilci iz Dalmacije, iz šolskih centrov Ploče in Vrgorca. Prispele so skupaj s svojim mojstrom, ki bo z njimi ostal en mesec ter jim pomagal, da se čimprej vključijo v produktivno delo. Med novimi delavci in nami so kaj hitro pognale prijateljske vezi. Hitro smo se spoznali in že razmišljamo o koristnih dejavnostih v prostem času. Doslej smo že imeli skupni sestanek osnovne organizacije Zveze komunistov, na katerem smo nove sodelavce, člane ZK, seznanili z našim dosedanjim delom.

Po podatkih, s katerimi nam je postregel delovodja tovariš Drimel, nas je trenutno v obratu Kozje 88 zaposlenih.

V brigadi je 29 steklobrusilcev, 23 učencev in 12 drugih. Tako smo v rekordno kratkem času postali velika družina. S prihodom novih delavcev smo zaradi bolj urejenega poteka dela vpeljali dvoizmensko delo.

Številni se sprašujejo, med temi so tudi tisti, ki se vozijo iz Rogaške Slatine, kdaj bo rekonstruirana občinska cesta Prelasko—Buče—Kozje? Ni naključje, da je za to veliko zanimanja, saj vemo, da je ta cesta prava Ahilova peta.

Na rednem sestanku krajevne organizacije Zveze komunistov nam je predsednik izvršnega sveta tovariš Beno Božiček sporočil veselo novico, da je pogodba s cestnim podjetjem že sklenjena in da bodo dela na tem odseku po možnosti opravljena še letos, in sicer po zelo ugodnih cenah, ker bo cesta Prelasko—Buče—Kozje nekaj poizkus.

Franc Černelš

ARGUSOV SPREHOD

Ta jesen mi pa res gre že na jetra. Na svojih sprehodih sem bil skoraj za vsako moker, bolj odzunaj, kajti moštek še ni taprav, da bi lahko še notranjost bolj »poškropil«. Kljub vsem vremenskim muham, ubogi jaz, moram opraviti svoje delo. Pokronal sem ga že v septembru, ko sem nekaj čveknil o nabavi kužka. Že so nekateri mislili na tiste kužke, ki so preživeli počitnice tam doli ob luži. Jaz sem pa mislil povsem nekaj drugega. Res škoda, da že takrat nisem razvozlal svojih misli. Do zdaj bi ga že lahko imeli. In če bi kupili kakšnega sestradanega, bi si doslej že lepo popravil zunanji videz. Toliko raznih odpadkov nam je v napotju, da bi le s kužkovo pomočjo lahko naredili vsaj majčkeno boljšo snago. Kužek bi lahko bil sila izbirčen, pa bi vkljub temu imel kaj za pod zob. Na jedilniku bi imel vsak dan: salamo, slanino, meso in še kakšne priboljške. Do kosti, da o kruhu ne govorim, verjetno ne bi dospel, saj bi imel drugega dovolj. Potem pa bi začel lajati na nas, ker vedno tarnamo o nizkem standardu. Mogoče je ta

predlog preveč trapast, da bi dali priložnost živalim, da nas na nekatere stvari opomnijo.

Ko bi imel možnost sporočiti vsem tistim, ki dobijo pisma ali razglednice z veliko zamudo, bi jim rekel, naj naredijo protestni miting pred pošto, ker je tako počasna. Svoje drage, ki jim pošiljajo to pošto, pa naj povzdignejo v višine. Bajе nekatere pošiljke, ki so namenjene za »ekspres« pošto, odvržejo kar v Steklarjev nabiralnik.

Tako marsikatera pusika pride »super ekspres« na pravo mesto, ker tisti, ki imajo ključe od Steklarjevega nabiralnika, vsak mesec enkrat poberejo na njihov naslov poslana pisma. V Steklarju so mi rekli, da zaradi morebitnih sentimentalnih motenj, ki bi jih povzročila »ekspresna« pošta, ne bodo odgovarjali. Od danes naprej ne pošiljajte nobenih toplih pozdravov skozi Steklarjev nabiralnik, ker se bodo zelo ohladili.

Jaz sem sicer zelo nadarjen za pop glasbo, tisto, kjer toni niso posebno pomembni. Za narodno se bolj malo

zmenim, saj je ponekod potrebno povzdigniti ali spustiti glasek. Že dobrih štirinajst dni pa se navdihujem nad narodno pesmijo. Poslušam eno tako nežno pesem. Skoraj vsak dan. Melodija je kar nežna. Strokovnjaki bi rekli, da gre v uho. Not ne znam pisati, da bi vam jo predstavil, toda nemara se boste spomnili tiste: Ena ptička priletela... Tudi za zbornu petje je primerna. Namenjena pa je mladincem, ki so organizirali udarniško delo za čiščenje opeke, namenjene za gradnjo gasilskega doma. Sezona za selivke je mimo. Naše so ostale v »Alpah«, ker jih je zajel nenadejani hladni val. Do opeke pa je le ena priletela. Nič hudega. Plakat še kar naprej vabi.

Kar je res, je res, so mi rekli v brusilnici. Napisali so številke delovnih plaščev. Takšne, kakršne bi morali imeti. Se hudovali so se, ko je nekdo zlobno dejal, da bo šele zdaj to narodna zadeva. Po »meric« so jim kupili številke 52 namesto 48 in še kakšne druge velikosti. Ni kaj reči. Nekateri, ko oblečejo plašč, so taki, kot če bi tistemu, ki jih je kupoval, obuli dva leva čevlja št. 46.

S strahom, da bom dobil dva desna čevlja, ko bom spet potreboval čevlje, končujem in vas lepo pozdravljam — vaš Argus

KADROVSKE IN OSEBNE NOVICE — KADROVSKE IN OSEBNE NOVICE —

Avgust — September

Sklenili delovno razmerje:

Anton Kores, Anton Kores II, Adolf Mikša, Rudi Bele, Franc Bek, Jože Peer, Boris Špoljar, Josip Humski, Josip Žerjav, Franc Junež, Marjan Oberski, Branko Gradecki, Viljem Halužan, Srečko Škrabl — vsi NK odnašalci. Ana Kastelic, PKV pomivalka — Kozje, Leon Drimel, KV steklobrusilec, Veselka Pešič, KV steklobrusilka, Janko Varjančič, KV steklopihalec, Dragica Kerin, KV steklobrusilka, Vlado Mikša, KV steklopihalec, Ljudmila Simonšek, PKV steklobrusilka — Kozje, Drago Ulčnik, KV steklobrusilec — Kozje, Suzana Žolger, uslužbenka, Cvetka Gobec, uslužbenka, Rifat Jupić, KV steklopihalec, Darko Sinkovič, PKV steklobrusilec — Kozje, Ljudmila Arnič, PKV steklobrusilka — Kozje, Jože Fridl, PKV steklobrusilec — Kozje, Andrej Žlender, PKV steklobrusilec — Kozje, Karl Koželj, PKV steklobrusilec — Kozje, Ivan Verbek, KV steklopihalec, Anton Smeh, KV steklopihalec, Vlado Možek, PKV steklobrusilec — Kozje, Silva Ferlič, PKV steklobrusilka — Kozje, Marta Jug II, PKV steklobrusilka — Kozje, Viktor Klavžar, PKV steklobrusilec — Kozje, Dragoslav Nikolič, KV steklopihalec in Jožefa Jakopina, telefonistka.

Prekinili delovno razmerje:

Brako Kobale, NK delavec v pravi zmesi, Anton Jug, KV ključavničar, Stanko Vodušek, KV steklobrusilec, Josip Podhraški, KV ključavničar, Vika Krivec, KV vezalka stekla — upokojena, Milica Čoh, KV steklobrusilka, Marjana Lončar, KV steklobrusilka — Kozje, Marija Jankovič, uslužbenka, Marija Drimel, uslužbenka

— upokojena, Marija Prgin, NKV delavka v vezalnici, Branko Krošlin, Jože Smit, Jože Novak, Franc Colnarič, Boris Poredski, Martin Kralj, Martin Kokolj, Veljko Kokolj, Jože Eganter, Janez Mikolič, Edo Cvetko in Jože Drogenik — vsi NKV odnašalci.

Umrla Leopoldina Vuković — vodja obračunskega oddelka.

stanje na dan 30. 9. 1974 1121 zaposlenih.

1. Silvo Berghaus, sin Silva
 2. Judita Vodušek, hči Stanka
 3. Cvetka Kamenšek, hči Alojza
 4. Nikola Gajšek, sin Franca
 5. Suzana Zivljenjak, hči Slavka
 6. Simona Škrabljin, hči Mirka
 7. Andrejka Kitak, hči Franca
 8. Alenka Bračun, hči Ivana
- Novorojenčkom želimo obilo zdravja!

1. Dragica Hernaus, Otorepec
 2. Silva Guček, poročena Presiček
 3. Alojzija Krklec, poro. Urbič
 4. Hilda Drevljak, poro. Staroveški
- Novoporočenkam čestitamo!

IZPOLNJEN DOLG

Drugi krog pomoči od potresa prizadetemu območju je za nami. Po vsaki opravljeni akciji ocenjujemo, ali je bila uspešna ali ne. Našo akcijo, ki smo jo izvedli v prvi polovici oktobra, lahko ocenimo za dobro izpeljano, ker je večina članov kolektiva do jela pravi pomen. V začetku oktobra smo se na zborih delovnih ljudi pogovarjali in sklenili, da bomo tudi mi dali svoj prispevek za odpravo posledic, ki jih je naši neposredni okolici prizadejal potres. Visok odstotek članov kolektiva, se je udeležil nedeljskega dela. Ko govorimo o visokem odstotku, pomeni, da vendarle vsi nismo bili za to. Vsi niso dojeli pravega pomena solidarnostne akcije. Takih je bilo nad 50. V svežem spominu mi je odgovor enega vodij sestankov, ko je na zboru odgovoril na vprašanje, kaj naj naredimo s tistimi, ki ne bodo delali. Prosto povedano je bil njegov odgovor takle: Vse, kar lahko storimo, je to, da jih zašifamo. V podobnem položaju bi najbrž tudi sam odgovoril enako. Kljub vsemu pa se vsiljuje več vprašanj, in sicer na naslov tistih, ki jim je solidarnost drugotnega pomena.

Namesto vprašanj se mi zdi bolj sprejemljivo, da tej besedi velikanskega pomena posvetim nekoliko vrstic. Udomačena je, sicer pa izvira iz francosčine (solidaire). Pomeni pa: držati s kom, podpirati koga, čut za skupnost, strinjati se, potegniti s kom. Nadalje pomeni biti soglasen, povezan zaradi skupnega delovanja, tovariški, soodgovoren. Če je tako, potem lahko rečemo, da je na primer solidarnost znana na mnogih področjih človekovega delovanja. Solidarno se mi na primer zdi, če komu zaradi bolezni omogočimo prekvalifikacijo, da komu za-

radi težavnega položaja omogočimo šolanje po krajšem postopku, z namenom, da bi čimprej prišel do kruha, če gradimo stanovanja in druge po trebnе objekte, če v primeru onemoglosti premeščamo ljudi na druga delovna mesta z enakimi osebnimi dohodki, kot so jih imeli prej. Lahko bi našteval še veliko področij, kjer lahko pokažemo solidarnost.

Ob vsem pa se zastavlja vprašanje: Kdo nam zagotavlja, da se prav nam

ne more zgoditi nevšečnost v kakršni koli obliki?

Nekateri očitno mislijo, da so zaščiteni. V zmoti so. V še večji zmoti so tisti, ki so bili deležni solidarnosti od drugih, sami pa se ne zmenijo za druge. Ali so pomislili, kakšno solidarnost so izpričali do svojih sodelavcev, ki so delali v nedeljo? Nikakršno.

Torej, nekateri so si zaslužili, da bi jih »zašifamo«. Najbrž številni med njimi težko dojamajo, kaj pomeni biti solidaren. To jim ni v čast. Posebno ne danes, ko v socialistični samoupravni družbi veliko tega gradimo ravno na podlagi solidarnosti.

J. Tišma

ZA DOBRO VOLJO

- Povej, draga, kako ti dela tranzistor, ki sem ti ga podaril za rojstni dan? vpraša fant dekle.
- Dela kot vlak. Na vsaki postaji — piska.

(M. J.)

x

- Na tovarniškem dvorišču se srečata direktor in stari delavec:
- Dobro jutro, Cene!
 - Dober večer, tovariš direktor!
 - Zakaj »dober večer«, če je jutro?
 - Ko sem vas zagledal, se mi je stemnilo...

(M. J.)

- Kaj bi vi naredili, če bi vašo ženo sredi gozda napadel lev?
- Kaj bi naredil? Nič! Sam jo je napadel, sam naj se tudi brani!

(M. J.)

x

- Draga žena, prinašam ti novico iz tovarne.
- Kakšno pa?
- Odslej bomo nagrajevani po učinku!
- Ježešna, menda ne. Že doslej smo težko shajali. Kako pa bo poslej?

(A. M.)

POJASNILO

Novi samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu je stopil v veljavo. Čeprav smo osnutek tega sporazuma v skrajšani obliki objavili v Steklarju, zaradi številnih vprašanj zaposlenih v zvezi z izrednimi dopusti znova navajamo naslednja dva člena, da bodo z njima seznanjeni vsi člani kolektiva.

Člen 66

Delavec ima pravico biti odsoten z dela s pravico do nadomestila osebnega dohodka v naslednjih primerih:

- ob sklenitvi zakonske zveze 3 dni
- ob sklenitvi zakonske zveze v ožji družini 1 dan
- ob rojstvu otroka 1 dan
- v primeru smrti v ožji družini 3 dni
- ob selitvi 2 dni
- ob smrti: očima, mačehe, starih staršev, tašče, tasta 2 dni
- ob nesrečah (naravnih, promet-

nih in drugih), ki zadenejo ožjo delavčevo družino, največ do 3 dni

— kvodajalci 1 dan

V koledarskem letu je lahko delavec prost največ 7 delovnih dni.

Člen 69

Delavec ima pravico biti odsoten z dela tudi v tehle primerih:

- zaradi udeležbe na vojaških vajah, usposabljanja in pouka za obrambo in zaščito, v teritorialni obrambi in civilni zaščiti
- zaradi odziva vojaškim in drugim organom brez svoje krivde
- zaradi opravljanja javnih funkcij
- v drugih primerih, ki jih določa zakon, družbeni dogovor ali drugi samoupravni akt.

Delavec je dolžan predložiti ustrezen poziv o tem, da je bila odsotnost z dela nujna. Ustrezna služba mora zahtevati refundacijo za izplačani osebni dohodek, ker gre takšna odsotnost v breme organa, ki kliče delavca.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

Fanike Berdnik

se iskreno zahvaljujemo vsem članom kolektiva, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in vence, nam izrazili sožalje in z nami sočustvovali.

Posebna zahvala gasilcem za častno spremstvo, nosilcem praporjev in za ganljive poslovilne besede.

Z a l u j o č i :

brata Jože in Franci in sestra Julka z družinami

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 10

SESTAVIL ALOJZ KUBALE	ALBAN- SKO MESTO	IGRA S KARTAMI	TESTA- MENT MATI	SRBSKO M IME	MNOŽINA SNOVI V CM ³ RAZ- TOPINE	VNETJE UŠESA	STEKLO PRI DALJNO- GLEDU	PRAZEN SNOP SLAME	DRŽAVA V AFRIKI												
ZDRAVNIK ZA UŠTNE BOLEZNI																					
ZMOGLJI- VOST																					
PRIJETNO DIŠEČ																					
ŽENSKO IME				DEL POTI NA DIRKAH PRODAJAL- NA ČASOPIS.																	
VEZNIK (ČE)			TEKOČINA V ŽILAH SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR				PEVKA PINTE- RIC	ALKO- HOLNA PIJAČA	KEM- SIMBOL ZA CINK					MITO- LOŠKO BITJE	KALIJ TURŠKI SEL NA KONJU						GOLOB JOŽE
POLMER		GRŠKA CRKA NAUK O RAVNO- TEŽJU			AVSTRIJ. MESTO REKA V AFRIKI																
STEKLAR	FRIZER- DELAVNICA DELAVEC KOVINSKE STROJE					TALNA OBLOGA JAKOB ALJAŽ															
AVTO OZNAKA KUTINE			MESTO V SLAVONIJI ZLODEJ, VRAG						NASA STRUP. KAČA LAKKO OBUVALO								VRELEC ROG MINERAL- NE VODE				
IZRASTEK NA GLAVI				CESTNI VZPON M. IME						VELIKA POSODA PISALNA POTREB- ŠČINA											
PLIN OGLJIKOV VODIK					BRINO- VEC	LJUDSKA PRITR- DILNICA	VROČA VODA RADIJ					GRŠKA CRKA REKA V CRNI GORI									
STARO- GRŠKI MATEMA- TIK								GRENKA ZDRAVIL- RASTLINA MILIVOLT													
OKRAS- NO DREVO (ROBINJA)								ŽENSKO IME AMPER													
RANO GROZDJE							SAMO- DEJNI STROJ														

Nagrada križanka

Za pravilno rešitev nagradne križanke bomo razdelili 150 dinarjev nagrad, in sicer:

1. nagrada: 70 dinarjev
2. nagrada: 50 dinarjev
3. nagrada: 30 dinarjev

Rešitev pošljite do 15. novembra na naslov: Uredništvo »Steklarja«, steklarna »Boris Kidrič« Rogaška Slatina, ali vrzite v nabiralnik pred vrattarnico. Ne pozabiti pripisati »Nagrada križanka« št. 10. Prijetno zabavo in srečo pri žrebanju!

Žreb je določil, da za nagradno križanko št. 9 prejmejo nagrade:

1. nagrada: 70 dinarjev Slavica Boršič, Tržišče 10 a
 2. nagrada: 50 dinarjev: Darja Coh, Tržišče 30
 3. nagrada: 30 dinarjev, Terezija Škorjanc, Rog. Slatina 191
- Cestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 9 epidemija, koloradar, oder, remi, noge, sja, obara, ara, mal, te, potok, apetit, praga, ma, ananas, oral, opera, drva, ati, jopa, ši, ank, en, stil, krokarica, telegram, tel, ekolog, erotika, ragade, tamarak.

SPOSOJENE MISLI

— Zelo redki so ljudje, ki svoje napake prenašajo pri drugih ljudeh.

Graf

— Hudobni so ljudje, ki ne vedo, kaj je ljubezen, in zato tudi sramu ne poznajo.

Shaw

— Piščanci se nehajo boriti za hrano, ko spoznajo, da jo je za vse dovolj. Škoda, da se to ne dogaja tudi ljudem.

Marquis